

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پژوهشکده زبانشناسی

گروه زبانشناسی همگانی

رساله دکتری رشته زبان شناسی همگانی

اصول و پارامترهای مطابقه و حالت در منتخبی از زبانهای ایرانی: رویکردی کمینه‌گرا

استادان راهنما:

دکتر محمد دبیرمقدم

دکتر مصطفی عاصی

استاد مشاور:

دکتر فریده حق بین

پژوهشگر:

ایفا شفائی

فروردین ۱۳۹۶

پاسکوناری

پاس خداوندی را که تنها توانایی انجام این امر را به من ارزانی داشت!

و با تقدیر و شکر از اساتید بزرگوار:

جناب آقای دکتر محمد سیر مقدم که راهمانی ارزنده شان روشن گر راهم گشت،

جناب آقای دکتر مصطفی حاسمی که تذکرات ارز شمنشان، همواره راهم گشتا بود،

سرکار خانم دکتر فریده حق بین که ترغیب و توفیق بایشان بیا امید و اعتماد گشت،

و پاس ویژه از اساتید محترم داور:

سرکار خانم دکتر زهرا ابوالحسنی، سرکار خانم دکتر شهین نعمت زاده و جناب آقای دکتر احمد صفا مقدم

پنجین قدردان سایر اساتید و اعضای هیئت علمی پژوهشگاه زبان‌شناسی در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی می‌باشم که با درایت پر مهر و صلح آمیز خود همواره محیطی آرام و امن را برای دانشجویان فراهم

آوردند.

دوستانی داشتم پس پر مهر که حرکت بگونه‌ای مریادی رسانند در این راستا پاس ویژه دارم از دوستان گرامر و جناب آقای دکتر کیومرث خانبا زاده دانش آموخته دوره دکتری رشته زبان‌شناسی از دانشگاه علامه، آقای

سید رضا یونسینی دانشجوی دکتری رشته زبان‌شناسی در دانشگاه شهید بهشتی و خانم مهین طماشی دانشجوی دکتری رشته ادبیات در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی که مشتاقانه و صبورانه مرا در جمع آوری داده‌هایماری

رسانند. فرای اینها قدردان عزیزانم، همگم که در ستمها و فشارهای دوران دانشجویی شرمگم بودند.

مادم پاسکونار نفس پر مهرت و دعای روح پروریت، همگم که بدرقه راهم بود.

و برادر و خواهر عزیزم که جایست حافظیتان و لگرمی وجودم گشت،

پدرم نبودم که بردساتت بوسه زخم...

به هم مشتاقان علم زبانمندی

چکیده

مطابق و حالت دو مفهوم از مفاهیم دستوری می‌باشند که در دوره اصول و پارامترها به آنها از منظر نظریه‌های زایشی پرداخته شده است. در این انگاره حالت و مطابقه همواره دو روی یک سکه در نظر گرفته شده‌اند که نشئت گرفته از یک ساز و کار انتزاعی واحد می‌باشند. آخرین نسخه از این رابطه انتزاعی تحت عنوان فرایند تطابق (چامسکی ۲۰۰۱، ۲۰۰۰) نامیده شده است. چامسکی تطابق را یکی از اصول دستور جهانی به شمار آورده است، لکن مارک بیکر (۲۰۱۵، ۲۰۰۸) با به انجام رساندن بررسی‌های میان‌زبانی گسترده‌ای هم نحو مطابقه و هم حالت را پارامتری می‌داند و معتقد است که گرچه در برخی از زبانها حالت از طریق تطابق رخ می‌دهد، لیکن هستند زبانهایی که در آنها نظام حالت از مطابقه جدا است و در این موارد زبانها از نظام حالت دهی وابسته (مارانتز ۱۹۹۱) بهره می‌جویند. به این ترتیب بیکر یک دیدگاه التقاطی در مورد نظام حالت مطرح می‌نماید که در آن حالت دهی هم از طریق تطابق یا به زعم بیکر پارامتر حالت - وابسته در مطابقه رخ می‌دهد و هم از طریق پارامترهای حالت دهی وابسته که شامل پارامتر (الف) در حالت دهی مفعولی و پارامتر (ب) در حالت دهی کنائی است. بیکر (۲۰۱۵، ۲۰۱۰) با بهره‌گیری از مفاهیم نحوی این پارامترها به صورت پارامترهای نحوی به روز رسانی کرده است. هدف اصلی این رساله در وهله نخست بررسی نظام حالت و مطابقه بر مبنای پارامترهای مذکور در منتخبی از زبانهای شمال غربی ایرانی از جمله، تالشی، تاتی و وفسی است که دارای انطباق دوگانه می‌باشند. در زبانهای مذکور به طور یکسان و نظام‌مند انطباق در بندهای متعددی زمان گذشته به اصطلاح کنائی است و مضاف بر آن وجود مفعول‌نمائی افتراقی موجب پیچیده‌تر شدن انطباق در هر دو بند متعددی زمان حال و گذشته می‌گردد. نتایج حاصل از این بررسی نشان می‌دهد که در این دست از زبانها حالت‌نمائی مستقیم فاعل در بندهای لازم و بند متعددی زمان حال تابع پارامتر حالت - وابسته یا همان فرآیند تطابق می‌باشد، لکن حالت دهی غیرفاعلی در فاعل بندهای متعددی زمان گذشته، مستقل از مطابقه است و در این موارد حالت دهی از طریق حالت دهی وابسته و تشبیت پارامتر (ب) رخ می‌دهد. حالت دهی غیرفاعلی در مفعولهای معرفه/مشخص نیز از طریق حالت دهی وابسته صورت بندی می‌گردد و در این راستا دو الگوی صوری معرفی شده است که در نخستین الگو در حالت‌دهی مفعولی پارامتر (الف) تشبیت می‌گردد و در دومین الگو پارامتر (ب). در نهایت الگوی دوم که قادر است برخی ویژگیهای رده شناختی خاص (یکسانی ساختوازی حالت مفعولی و حالت کنائی و نیز رفتار کلیشه وارگونه از زبانهای کنائی به زعم بیتنر و هله (۱۹۹۶)) در زبانهای مذکور را تبیین نماید، به عنوان الگوی مناسب تر برای صورت بندی انطباق در زبانهای ایرانی مورد وصف در این رساله، معرفی شده است.

کلید واژه: نظام کنائی دوگانه زمان/ نمود محور، پارامترهای حالت و مطابقه، حالت دهی وابسته، مفعول‌نمائی

افتراقی، فرآیند تطابق، تالشی، تاتی، وفسی

فهرست کوتاه نوشته‌ها

1-19	Noun class (Bantu)
1-2-3	First/second/third person
A	Agent
ABS/abs	Absolutive Case
ACC	Accusative case
adj	Adjective
Aff	Affirmative
AGR/AGRP	Agreement /Agreement Phrase
AGRoP	Object Agreement Phrase
AGRsP	Subject Agreement Phrase
AOR	Aorist tense/participle
Appl	Applicative morpheme
Asp/AspP	Aspect/Aspect Phrase
AUX/aux	Auxiliary
C/CP/COMP	Complementizer/Complementizer Phrase
CAUS	Causative
CL/Cl/cl	Clitic
D/DP	Determiner/ Determiner Phrase
DAT	Dative Case
DEF/def	Definite
DET/D/DP	Determiner/Determiner Phrase
DIR	Direct Case
DIS	Distal
DU	Dual Number
E/ERG/erg	Ergative Case
EPP	Extended Projection Principle
EXT	Extended aspect (Bantu)
F	Functional Head
F/ Fem	Feminine
F _A	Adjectival Functional head
Foc/FocP	Focus/Focus Phrase

FV	Final vowel (Bantu)
G	Gender
I/IP	Inflection/ Inflectional Phrase
IMPF/IMPRF	Imperfect aspect
IND	Indicative mood
Indef/indef	Indefinite
INF	Infinitive
INST	Instrumental Case
INTRS/ intr/-tr	Intransitive
KP	Case Phrase
LOC	Locative marker
M/ MASC/Masc	Masculine
N	Number
N/NP	Noun/Noun Phrase
Neg/neg/NegP	Negative/Negative Phrase
NOM	Nominative Case
OBJ/Obj/O	Object
OBL	Oblique Case
P	Person
P	Patient
P/PP	Preposition/Prepositional Phrase
past	Past Tense
Perf/PREF	Perfective aspect
PL/pl/P	Plural Number
pp	Past participle
Pres/PRE/PRES	Present Tense
Prex	Prefix
pro	Pronoun
PROG/prog	Progressive Aspect
PRT	Particle
REP	Reported
SUBJ/Subj/S	Subject
SG/sing/sg/s	Singular Number
Spec	Specifier

ss	Same subject
Suff	Suffix
T/TP	Tense/Tense phrase
TRANS/ trans/+tr	Transitive
V/VP	Verb/Verb phrase
v/vP	Light verb/light verb phrase

فهرست نمودارها

۱۱	نمودار ۱-۲
۱۳	نمودار ۲-۲
۲۳	نمودار ۳-۲
۲۴	نمودار ۴-۲
۲۶	نمودار ۵-۲
۲۷	نمودار ۶-۲
۲۹	نمودار ۷-۲
۲۹	نمودار ۸-۲
۳۲	نمودار ۹-۲
۳۴	نمودار ۱۰-۲
۳۶	نمودار ۱۱-۲
۳۸	نمودار ۱۲-۲
۷۷	نمودار ۱۳-۲
۹۰	نمودار ۱۴-۲
۱۰۱	نمودار ۱۵-۲
۱۰۶	نمودار ۱۶-۲
۱۰۶	نمودار ۱۷-۲
۱۰۷	نمودار ۱۸-۲
۱۰۸	نمودار ۱۹-۲
۱۴۸	نمودار ۱-۳ و نمودار ۲-۳
۱۵۳	نمودار ۳-۳
۲۴۱	نمودار ۱-۴
۲۴۷	نمودار ۲-۴
۲۴۸	نمودار ۳-۴
۲۸۲	نمودار ۱-۵
۲۸۳	نمودار ۲-۵

٢٨٤ نمودار ٣-٥

٢٨٤ نمودار ٤-٥

فهرست جدولها

۱۸۷.....	جدول ۱-۴.....
۱۸۸.....	جدول ۲-۴.....
۱۹۳.....	جدول ۳-۴.....
۱۹۷.....	جدول ۴-۴.....
۱۹۷.....	جدول ۵-۴.....
۲۰۱.....	جدول ۶-۴.....
۲۰۲.....	جدول ۷-۴.....
۲۰۲.....	جدول ۸-۴.....
۲۰۲.....	جدول ۹-۴.....
۲۰۳.....	جدول ۱۰-۴.....
۲۱۳.....	جدول ۹-۴.....
۲۲۷.....	جدول ۱۲-۴.....
۲۲۹.....	جدول ۱۳-۴.....

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱
فصل اول: کلیات طرح تحقیق.....	۴
۱-۱- طرح مسئله و ضرورت انجام پژوهش.....	۵
۱-۲- موضوع پژوهش.....	۶
۱-۳- سؤالهای پژوهش.....	۶
۱-۴- فرضیه های پژوهش.....	۷
۱-۵- کاربرد پژوهش.....	۷
۱-۶- قلمرو مکانی.....	۷
۱-۷- قلمرو زمانی.....	۷
۱-۸- قلمرو موضوعی.....	۷
۱-۹- روش پژوهش.....	۷
۱-۱۰- روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها.....	۸
۱-۱۱- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....	۸
فصل دوم: پیشینه پژوهش.....	۹
۱-۲- مقدمه.....	۱۰
۲-۲- انگاره زبانی در برنامه کمینه‌گرا و مفاهیم مرتبط با نظام حالت/مطابقه.....	۱۱
۲-۲-۱- صورت آوایی / صورت منطقی.....	۱۲
۲-۲-۲- بازنمون.....	۱۲

- ۱۳-۲-۲-۳- ادغام.....
- ۱۴-۲-۲-۴- ویژگی.....
- ۱۴-۲-۲-۱- ویژگیهای تعبیرپذیر در برابر ویژگیهای تعبیرناپذیر.....
- ۱۴-۲-۲-۵- نظریه بازبینی.....
- ۱۵-۲-۲-۶- اصل خوانش کامل.....
- ۱۵-۲-۲-۷- حرکت.....
- ۱۶-۲-۲-۱- حرکت هسته به هسته.....
- ۱۶-۲-۲-۲- حرکت موضوع.....
- ۱۶-۲-۲-۳- حرکت غیر موضوع.....
- ۱۶-۲-۲-۴- حرکت پرسشواژه.....
- ۱۷-۲-۲-۸- شرط کمینگی.....
- ۱۷-۲-۲-۹- فرآیند تطابق.....
- ۱۷-۲-۲-۱- کاوشگر و هدف.....
- ۱۷-۲-۲-۱۰- نظریه فازها.....
- ۱۸-۲-۲-۱- شرط نفوذ ناپذیری فاز.....
- ۱۸-۲-۲-۱۱- شروط لازم در فرآیند تطابق (چامسکی ۲۰۰۰-۲۰۰۱).....
- ۱۹-۲-۲-۱۲- اصل فرافکنی گسترده.....
- ۱۹-۲-۲-۱۳- مفاهیم دوگانه در مورد نظام حالت و موضع گیری دستور زایشی.....
- ۲۰-۲-۲-۱۳-۱- حالت ساختواژی در برابر حالت انتزاعی.....
- ۲۱-۲-۲-۱۳-۲- حالت ساختاری / دستوری در برابر حالت ذاتی.....
- ۲۲-۲-۳- صورتبندی نظام حالت و مطابقه در انگاره دستور زایشی.....

- ۲۵-۱-۳-۲- صورت‌بندی نظام حالت / مطابقه تحت رابطه حاکمیت (هسته- متمام).....
- ۲۵-۱-۱-۳-۲- به کارگیری مفهوم حاکمیت بیشینه.....
- ۲۸-۲-۱-۳-۲- به کارگیری مفهوم مانع برای صورت‌بندی حالت‌دهی استثنائی.....
- ۳۱-۳-۱-۳-۲- به کارگیری مفاهیم زنجیره و انتقال.....
- ۳۳-۲-۳-۲- صورت‌بندی نظام حالت و مطابقه تحت رابطه هسته - مشخص‌گر.....
- ۳۳-۱-۲-۳-۲- فرضیه انشقاق عنصر تصریفی پولاک (۱۹۸۹).....
- ۳۵-۲-۲-۳-۲- قائل شدن به گروه مطابقه فاعلی و گروه مطابقه مفعولی.....
- ۳۷-۳-۲-۳-۲- صورت‌بندی حالت‌دهی استثنائی در رویکرد هسته - مشخص‌گر.....
- ۳۹-۴-۲-۳-۲- صورت‌بندی حالت دهی/مطابقه در ساختهای وجودی در رویکرد هسته - مشخص‌گر.....
- ۴۱-۵-۲-۳-۲- حذف فرافکنی های مطابقه فاعلی (AgrsP) و مطابقه مفعولی (AgroP).....
- ۴۳-۶-۲-۳-۲- فرآیند حرکت مشخصه.....
- ۴۵-۳-۳-۲- نظریه تطابق (چامسکی ۲۰۰۰- ۲۰۰۱).....
- ۴۶-۴-۲- نظام حالت و مطابقه از منظر رده‌شناسی.....
- ۴۸-۱-۴-۲- انطباق.....
- ۴۸-۱-۱-۴-۲- انطباق فاعلی- مفعولی.....
- ۴۹-۲-۱-۴-۲- انطباق کنائی - مطلق.....
- ۴۹-۱-۲-۱-۴-۲- کنائی صرفی در برابر کنائی نحوی.....
- ۴۹-۳-۱-۴-۲- انطباق سه بخشی.....
- ۴۹-۴-۱-۴-۲- انطباق دو بخشی.....
- ۵۰-۵-۱-۴-۲- انطباق خنثی.....

- ۲-۴-۱-۶- انطباق معلوم ۵۰
- ۲-۴-۱-۷- انطباق دوگانه ۵۰
- ۲-۴-۱-۷-۱- انطباق دوگانه زمان - نمود محور ۵۰
- ۲-۴-۱-۸- انطباق غير مفعولى ۵۱
- ۲-۴-۱-۹- انواع انطباق در زبانهاى ايرانى ۵۱
- ۲-۴-۲- سير تحول انطباق در زبانهاى ايرانى و وضعيت همزمانى انطباق در زبانهاى خانواده تاتى ۵۱
- ۲-۵-۲- نقد و بررسى مطالعات عمده در رابطه با نظام حالت و مطابقه ۵۵
- ۲-۵-۱- نگرشهاى ساختواژى و پسا- نحوى ۵۶
- ۲-۵-۱-۱- مارانتز (۱۹۹۱) ۵۶
- ۲-۵-۱-۲- ببالايك (۲۰۰۸) ۵۷
- ۲-۵-۲- مطالعات مرتبط با اعتبار فرآيند تطابق ۶۲
- ۲-۵-۲-۱- كوپمن (۲۰۰۶) ۶۳
- ۲-۵-۲-۲- چاندرا (۲۰۰۷) ۶۳
- ۲-۵-۲-۳- بيكر (۲۰۰۸) ۶۴
- ۲-۵-۲-۴- بيكر (۲۰۱۰a) ۶۵
- ۲-۵-۲-۵- بيكر (۲۰۱۰ b) ۶۶
- ۲-۵-۲-۶- بيكر (۲۰۱۲) ۶۷
- ۲-۵-۲-۷- بيكر (۲۰۱۴a) ۷۱
- ۲-۵-۲-۸- بيكر (۲۰۱۴b) ۷۳
- ۲-۵-۲-۹- بيكر (۲۰۱۵) ۷۴

- ۷۴..... ۲-۵-۳- مطالعات زایشی مرتبط با نظام کنائی و انطباقهای کنائی - دوگانه
- ۷۵..... ۲-۵-۳-۱ - نگرش ذاتی به حالت‌دهی کنائی
- ۷۹..... ۲-۵-۳-۲ - آناند و نوینس (۲۰۰۶)
- ۸۰..... ۲-۵-۳-۳ - اورا (۲۰۰۶)
- ۸۷..... ۲-۵-۳-۴ - ولفورد (۲۰۰۶)
- ۸۸..... ۲-۵-۳-۵ - کریمی دوستان و نقشبندی (۱۳۹۰)
- ۸۸..... ۲-۵-۳-۶ - کریمی (۱۳۹۱)
- ۸۹..... ۲-۵-۳-۷ - لاکا (۲۰۰۶)
- ۹۰..... ۲-۵-۳-۸ - کن و پریمینگر (۲۰۱۴)
- ۹۵..... ۲-۵-۳-۹ - ناش (۲۰۱۵)
- ۹۹..... ۲-۵-۳-۱۰ - بیکر (۲۰۱۵)
- ۱۰۱..... ۲-۵-۴ - مطالعات رده‌شناختی مرتبط با نظام کنائی
- ۱۰۲..... ۲-۵-۴-۱ - بیتنر و هله (۱۹۹۶)
- ۱۰۲..... ۲-۵-۴-۲ - ولفورد (۲۰۱۵)
- ۱۰۲..... ۲-۵-۵-۵ - مطالعات مرتبط با مفعول‌نمائی افتراقی
- ۱۰۳..... ۲-۵-۵-۱ - دیزینگ (۱۹۹۲)
- ۱۰۴..... ۲-۵-۵-۲ - عزت کریمی و براونینگ (۱۹۹۴)
- ۱۰۵..... ۲-۵-۵-۳ - قمشی (۱۹۹۷)
- ۱۰۸..... ۲-۵-۵-۴ - کریمی (۲۰۰۳)
- ۱۱۰..... ۲-۵-۵-۵ - آیسن (۲۰۰۳)
- ۱۱۰..... ۲-۵-۵-۶ - راسخ مهند (۱۳۸۶)

- ۱۱۱ ۲-۵-۷- راسخ مهند و ایزدی فر (۱۳۹۰).
- ۱۱۲ ۲-۶- خلاصه فصل دوم
- ۱۱۵ **فصل سوم: مبانی نظری**
- ۱۱۶ ۳-۱- مقدمه
- ۱۱۸ ۳-۲- پارامتری بودن نظام مطابقه
- ۱۱۹ ۳-۲-۱- پارامترهای نظام مطابقه: پارامترجهت مدار و پارامتر حالت - وابسته
- ۱۲۲ ۳-۲-۲- صورت‌بندی پارامترهای مطابقه بر روی هسته نقشی زمان (T)
- ۱۲۲ ۳-۲-۲-۱- تثبیت ارزش مثبت برای یک پارامتر در مطابقه هسته زمان
- ۱۲۵ ۳-۲-۲-۲- تثبیت ارزش مثبت برای هر دو پارامتر در مطابقه هسته زمان
- ۱۲۶ ۳-۲-۲-۳- تثبیت ارزش منفی برای هر دو پارامتر در مطابقه هسته زمان
- ۱۲۸ ۳-۲-۳- صورت‌بندی پارامترهای مطابقه بر روی حروف تعریف
- ۱۳۲ ۳-۲-۴- صورت‌بندی پارامتر حالت - وابسته در مطابقه صفتی
- ۱۳۵ ۳-۲-۵- صورت‌بندی پارامترهای مطابقه بر روی حروف اضافه
- ۱۳۷ ۳-۲-۶- صورت‌بندی پارامترهای مطابقه در افعال کمکی
- ۱۴۰ ۳-۳- پارامتری بودن نظام حالت
- ۱۴۱ ۳-۳-۱- زبانهایی دارای حالت و فاقد مطابقه
- ۱۴۲ ۳-۳-۲- عدم تعامل بین حالت و مطابقه مفعولی
- ۱۴۵ ۳-۳-۳- حالت‌دهی در بندهای بی زمان
- ۱۴۷ ۳-۳-۴- حالت‌دهی کنائی
- ۱۴۹ ۳-۳-۵- پارامترهای نظام حالت: (الف) حالت دهی مفعولی و (ب) حالت دهی کنائی
- ۱۵۷ ۳-۴- مبانی نظری بیکر در مورد انطباق دوگانه در زبانهای ایرانی

- ۱۵۷-۳-۴-۱- وجود فاز ضعیف در بندهای متعدی زمان گذشته.....
- ۱۵۸-۳-۴-۲- رخنه کردن حالت‌دهی کنائی وابسته در برخی از زبانهای ایرانی.....
- ۱۶۰-۳-۴-۳- یکسانی حالت مفعولی و غیرفاعلی در زبانهای ایرانی و پیامدهای نظری.....
- ۱۶۳-۳-۴-۴- تفاوت‌های دیدگاه بیکر(۲۰۱۴) و کریمی (۲۰۱۳).....
- ۱۶۴-۳-۵-۵- مبانی نظری بیکر در خصوص حالت دهی/مطابقه مفعولی.....
- ۱۶۵-۳-۵-۱- حالت دهی/مطابقه مفعولی تحت فرآیند تطابق.....
- ۱۶۶-۳-۵-۲- حالت‌دهی مفعولی تحت حالت‌دهی وابسته.....
- ۱۶۸-۳-۵-۳- حالت‌دهی مفعولی به عنوان حالت‌دهی بی نشان.....
- ۱۶۹-۳-۶-۶- مبانی نظری مرتبط با مفعول‌نمائی افتراقی.....
- ۱۶۹-۳-۶-۱- جایگاه متفاوت مفعولهای نکره از مفعولهای معرفه.....
- ۱۶۹-۳-۶-۲- وجود حرکت در مفعول‌نمائی افتراقی در برابر پایه زایش شدن مفعولها در دو جایگاه متفاوت.....
- ۱۷۳-۳-۶-۳- انگیزه حرکت مفعول در مفعول‌نمائی افتراقی؛ کسب حالت در برابر انگیزه معنائی..
- ۱۷۶-۳-۶-۴- زمان حرکت مفعول معرفه نسبت به حرکت فاعل.....
- ۱۷۶-۳-۶-۴-۱- حرکت مفعول پس از حرکت فاعل به مشخص‌گر گروه زمان.....
- ۱۷۷-۳-۶-۴-۲- حرکت مفعول پیش از حرکت فاعل به جایگاه مشخص‌گر گروه زمان.....
- ۱۷۷-۳-۶-۵- تأثیر جایگاه مفعول در بروز نظام کنائی (بیتنر و هله ۱۹۹۶).....
- ۱۸۲-۳-۷- خلاصه فصل سوم.....
- ۱۸۴- فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
- ۱۸۵-۴-۱- مقدمه.....
- ۱۸۶-۴-۲- رده‌بندی انطباق در زبانهای تاتی، تالشی، وفسی.....

- ۱۸۶ ۱-۲-۴ زبان تالشی
- ۱۸۸ ۱-۱-۲-۴ نظام مطابقه در تالشی
- ۱۸۹ ۱-۲-۴ -۲- نظام حالت در تالشی
- ۱۹۲ ۲-۲-۴ زبان تاتی
- ۱۹۳ ۱-۲-۴ -۱- نظام مطابقه در تاتی چال
- ۱۹۴ ۲-۲-۲-۴ -۲- نظام حالت در تاتی چال
- ۱۹۶ ۳-۲-۴ زبان وفسی
- ۱۹۷ ۱-۳-۲-۴ -۱- نظام مطابقه در وفسی
- ۱۹۹ ۲-۳-۲-۴ -۲- نظام حالت در وفسی
- ۲۰۳ ۴-۲-۴ رده بندی زبانهای تاتی، تالشی، وفسی به عنوان زبانهای کنائی معمول
- ۲۰۴-۵-۲-۴ رده بندی زبانهای تالشی، تاتی، وفسی به عنوان انطباقهای دوگانه ستاک - محور
- ۲۱۱
- ۲۱۵ ۳-۴ صورت بندی انطباق در زبانهای تاتی، تالشی، وفسی
- ۲۱۶ ۱-۳-۴ صورت بندی حالت دهی/مطابقه فاعلی
- ۲۱۷ ۱-۱-۳-۴ صورت بندی پارامترهای مطابقه بر روی هسته نقشی زمان
- ۲۲۶ ۲-۱-۳-۴ صورت بندی پارامترهای مطابقه بر روی هسته نقشی حرف تعریف
- ۲۳۲ ۳-۱-۳-۴ صورت بندی پارامتر حالت - وابسته بر روی صفات
- ۲۳۳ ۴-۱-۳-۴ صورت بندی پارامترهای مطابقه بر روی هسته نقشی حرف اضافه
- ۲۳۴ ۵-۱-۳-۴ صورت بندی پارامترهای مطابقه در افعال کمکی
- ۲۴۰ ۶-۱-۳-۴ تثبیت ارزش مثبت برای پارامتر حالت - وابسته در مطابقه و حالت دهی فاعلی ..
- ۲۴۱ ۲-۳-۴ صورت بندی حالت دهی غیرفاعلی در بندهای متعدی زمان گذشته

- ۲۴۲ ۴-۳-۲-۱ - تثبیت ارزش مثبت برای پارامتر (ب) از حالت دهی وابسته
- ۲۴۶ ۴-۳-۲-۲ - صورت‌بندی انطباق در ساخت افعال روانشناختی
- ۲۴۷ ۴-۳-۲-۳ - صورت‌بندی انطباق در جملات لازم با فعل مرکب در زمان گذشته
- ۲۴۹ ۴-۳-۳ - صورت‌بندی حالت دهی مفعولی در مفعول نمائی افتراقی
- ۲۴۹ ۴-۳-۳-۱ - وجود حرکت در مفعول نمائی افتراقی در زبانهای تاتی، تالشی، و فسی
- ۲۵۵ ۴-۳-۲ - صورت‌بندی حالت‌دهی مفعولی در چارچوب حالت‌دهی وابسته
- ۲۵۸ ۴-۴ - الگوی نخست: حرکت مفعول معرفه پس از حرکت فاعل و تثبیت هر دو پارامتر (الف) و (ب)
- ۲۵۸ ۴-۴-۱ - زیر الگوی (الف): مفعول نکره در حالت بی نشان
- ۲۵۹ ۴-۴-۱-۱ - اشتقاق در بند متعدی زمان حال: زیر الگوی (الف)
- ۲۶۱ ۴-۴-۱-۲ - اشتقاق در بند متعدی زمان گذشته: زیر الگوی الف
- ۲۶۲ ۴-۴-۱-۳ - نقاط قوت و ضعف زیر الگوی (الف)
- ۲۶۳ ۴-۴-۲ - زیر الگوی (ب): انضمام مفعولهای نکره
- ۲۶۴ ۴-۴-۲-۱ - اشتقاق در بند متعدی زمان حال: زیر الگوی (ب)
- ۲۶۴ ۴-۴-۲-۲ - اشتقاق در بند متعدی زمان گذشته: زیر الگوی (ب)
- ۲۶۴ ۴-۴-۲-۳ - نقاط قوت و ضعف زیر الگوی (ب)
- ۲۶۵ ۴-۴-۵ - الگوی دوم: حرکت مفعول معرفه پیش از حرکت فاعل و تثبیت پارامتر (ب)
- ۲۶۶ ۴-۴-۵-۱ - اشتقاق در بند متعدی زمان حال: الگوی دوم
- ۲۶۸ ۴-۴-۵-۲ - اشتقاق در بند متعدی زمان گذشته: الگوی دوم
- ۲۶۸ ۴-۴-۵-۳ - نقاط قوت و ضعف الگوی دوم
- ۲۷۰ ۴-۴-۶ - خلاصه فصل چهارم

۲۷۲	فصل پنجم: نتیجه گیری
۲۷۳	۵-۱- مقدمه
۲۷۴	۵-۲- دستاوردهای عمده رده شناختی از انطباق در زبانهای تالشی، تاتی، و وفسی
۲۷۴	۵-۳- بررسی نخستین سوال و فرضیه
۲۷۶	۵-۴- بررسی دومین سؤال و فرضیه
۲۷۷	۵-۵- بررسی سومین سؤال و فرضیه
۲۸۰	۵-۶- بررسی چهارمین سؤال و فرضیه
۲۸۱	۵-۷- مقایسه دو الگو و معرفی الگوی دوم به عنوان الگوی منتخب
۲۸۷	۵-۸- پیشنهاداتی برای تداوم پژوهش
۲۹۰	کتابنامه فارسی
۲۹۱	کتابنامه انگلیسی
۳۰۳	واژه‌نامه (انگلیسی - فارسی)
۳۱۰	واژه‌نامه (فارسی - انگلیسی)
۳۱۷	فهرست زبانی (انگلیسی - فارسی)
۳۲۰	فهرست زبانی (فارسی - انگلیسی)
۳۲۳	پیوست: توضیح برخی از زبانها
۳۲۷	Abstract

پیشگفتار

زبان‌شناسی زایشی یکی از رویکردهای مطالعه زبان است که توسط نوآم چامسکی (۱۹۵۷) مطرح شده است. در این رویکرد فرض بر آن است که منبع یادگیری زبان، ژنتیکی است و مغز انسان دارای سازوکارهای ذاتی برای یادگیری زبان است.^۱ این مکتب از پیشینه‌ای کهن برخوردار است زیرا ریشه در مطالعات دستور نویس هندی پانینی (قرن چهارم پیش از میلاد)، آراء فلسفی افلاطون (قرن چهارم پیش از میلاد)، و تفکرات عقل‌گرایانه دکارت (قرن هفدهم میلادی) دارد.^۲ (دبیرمقدم ۱۳۹۵: بیست و نه) و به این ترتیب نوآم چامسکی احیاء کننده این آرا و افکار در قرن بیستم می‌باشد.

این دستور از زمان پیدایش تا کنون در مسیر حرکت خود تحولات نظری گوناگونی را پشت سر نهاده است، لکن تمامی این نظریه‌ها بر مبنای خط فکری نخستین چامسکی قرار دارند. در این راستا چهره‌امروزی دستور زایشی برنامه‌گمینه‌گرا^۱ نام گرفته است. طبق این انگاره نیز در 'قوه نطق'^۲ یا به زعم پینکر (۱۹۹۴)^۳ 'غریزه زبانی'^۴ در انسان، یک طراحی 'بهینه'^۵ و سازماندهی بی نظیر قابل مشاهده می‌باشد و این امر نشان از وجود یک سری قوانین ساده و در عین حال جامع محاسباتی (ریاضی گونه و فیزیکی) و ژنتیکی دارد.

در همین راستا در این انگاره نیز زبان‌شناسان در صدد اثبات وجود این بخش ویژه در استعداد بیولوژیکی انسان می‌باشند که بر مبنای آن توانائی و دانش ذهنی چشمگیری که انسان به هنگام تولید و درک زبان از خود نشان می‌دهد قرار دارد. این بخش ذاتی تحت عناوین مختلفی نامیده می‌شود که یکی از آنها همان 'دستور جهانی'^۶ است. کمینه‌گرائی تعیین محتوای دستور جهانی را نقطه آغاز اهداف خود قرار داده است. طبق این دیدگاه دستور جهانی متشکل از یک مجموعه اصل و پارامتر است و بر همین اساس کمینه‌گرائی در ابتدا تحت عنوان الگوی 'اصل‌ها و پارامترها'^۷ نیز نامیده می‌شده است.

مارک بیکر (۲۰۰۱) در مقدمه‌ای که در توصیف رویکرد اصل‌ها و پارامترها می‌نویسد، اصل‌ها را به اتمهائی در یک جدول (شیمیائی) تشبیه می‌کند که بر اثر ترکیب شدن این اتمها (اصول) با یکدیگر مولکولها (پارامتر) بوجود می‌آیند. این اصل‌ها و پارامترها دستور جهانی را شکل می‌دهند.

¹ - Minimalist Program(MP)

² -Language Faculty

³ -Pinker

⁴ -Language Instinct

⁵ -Optimal

⁶ - Universal Grammar (UG)

⁷ - Principles & Parameters (P&P)